Position paper LTO Nederland rondetafelgesprek AMvB Dierwaardige veehouderij

Dit position paper is tot stand gekomen in gezamenlijkheid met SBK, POV, NAJK en ZuivelNL en verwoordt de gedeelde aandachtspunten van deze partijen bij de AMvB Dierwaardige veehouderij.

LTO Nederland onderschrijft de beweging naar een dierwaardige veehouderij. Maar de veehouderij kan dit niet alleen. Daarom hebben sector-, keten- en maatschappelijke partijen én de overheid het Convenant *'Stappen naar een dierwaardige veehouderij'* gesloten.

LTO vraagt de Tweede Kamer om vast te houden aan de afgesproken balans tussen AMvB, Convenant en Autoriteit. De AMvB moet de wettelijke ondergrens borgen en als 'veegwagen' fungeren; het Convenant is het realistische spoor om sneller en verdergaande stappen naar een dierwaardige veehouderij te zetten. Juist via het Convenant nemen alle partijen verantwoordelijkheid, van boer tot consument, en kan de markt zorgen voor de structurele financiering van hogere welzijnsstandaarden. Want uiteindelijk moet iemand de structurele meerkosten betalen: als de markt en consument dat niet doen, komen deze bij de veehouder terecht.

Die balans komt onder druk te staan wanneer verdergaande ambities uit het Convenant tegelijkertijd als wettelijke norm in de AMvB worden opgenomen. De hoge ambities voor dierenwelzijn zijn juist opgenomen in de sectorale plannen van aanpak onder het Convenant, zodat deze stapsgewijs kunnen worden gerealiseerd zodra markt, verdienvermogen en andere randvoorwaarden dit mogelijk maken. Een aantal van deze verdergaande ambities komt nu echter ook terug als wettelijke norm in de AMvB, terwijl de markt niet betaalt voor wat wettelijk verplicht is. Het gaat onder andere om het Hb-gehalte bij slacht en de beschikbare oppervlakte bij kalveren, de oppervlaktenormen en kalverhuisvesting bij melkvee, vrijloopkraamhokken en functiegebieden bij varkens, het uitsluitend toestaan van robuuste rassen en bezettingsgraden bij pluimvee. Wij vragen de Kamer daarom om deze ambities niet vooruitlopend op de sectorale routes nu al wettelijk vast te leggen, maar ruimte te houden voor nader overleg met betrokken sectoren en waar nodig aanpassing van de AMvB. Zo blijft het Convenant het instrument waarmee overheid, boer, keten, markt en consument gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor verdergaande stappen én de financiering daarvan.

Vijf voorwaarden voor succesvolle invoering

1. Emissie- en welzijnsbeleid moeten in samenhang worden uitgevoerd

Meer ruimte, strooisel, uitloop of andere stalconcepten hebben gevolgen voor ammoniak, geur, fijnstof en broeikasgassen. Voorafgaand aan invoering moet duidelijk zijn hoe welzijnsmaatregelen binnen de wettelijke milieukaders kunnen worden gerealiseerd en investeringen in dierenwelzijn mogen de emissieopgave van de sectoren niet verhogen. Onderzoek, pilots, meetprogramma's en toelating van integrale stalsystemen moeten ruim vóór de inwerkingtreding van specifieke voorschriften beschikbaar zijn.

2. Meer dierwaardigheid vereist structureel verdienvermogen

De transitie brengt grote investeringen, hogere jaarlijkse kosten en soms minder productieplaatsen met zich mee. Subsidies kunnen een investering ondersteunen, maar lossen structurele meerkosten niet op. Juist daarom is het Convenant essentieel: markt- en ketenpartijen moeten zich langjarig verbinden aan afzet en vergoeding van meerkosten, zodat hogere welzijnseisen uiteindelijk ook door de markt en consument

Meer informatie:
Paul van Beuzekom (06-10172854, pvbeuzekom@lto.nl)

worden gedragen. De overheid moet deze beweging versterken via marktprogramma's, ketendeals, financieringsinstrumenten, publieke inkoop en waar mogelijk wettelijke inkoopmaatregelen zoals een verbod op importen van producten die niet aan Nederlandse welzijnsstandaarden voldoen.

3. **Doelvoorschriften bieden ruimte, maar vragen rechtszekerheid.** Begrippen als "permanent", "onbeperkt", "voldoende" en "toereikend" mogen niet leiden tot uiteenlopende interpretaties, handhavingsverzoeken of verschil in handelswijze tussen inspecteurs. Gidsen voor goede praktijken kunnen helpen, mits zij tijdig beschikbaar zijn, praktisch zijn opgesteld en niet ongemerkt nieuwe verplichtingen creëren of worden belemmerd bij uitvoering door de ambtelijke molen.

4. **Vergunningverlening moet vóór verplichting komen**

Voor maatregelen die een verbouwing, groter bouwblok of een ander stalsysteem vergen, moet vooraf vaststaan dat vergunningverlening daadwerkelijk mogelijk is. Invoeringstermijnen moeten bovendien aansluiten bij vergunningprocedures en natuurlijke investerings- en afschrijvingstermijnen. Een ondernemer mag niet wettelijk worden verplicht tot een aanpassing waarvoor de overheid geen vergunning kan verlenen. Dit moet gelden voor alle relevante invoeringsmomenten, niet alleen voor maatregelen die verder in de tijd liggen.

5. **De Autoriteit moet onafhankelijk en breed monitoren**

De Autoriteit moet niet alleen monitoren of veehouders stappen zetten, maar ook of overheid, markt, keten en financiers hun verplichtingen nakomen. Het advies van de Autoriteit over haalbaarheid, betaalbaarheid, vergunningverlening, emissies en marktopname moet zwaarwegend zijn bij de besluitvorming over inwerkingtreding van specifieke voorschriften. Bij onvoldoende invulling van de randvoorwaarden moet aanpassing of uitstel mogelijk zijn.

Wat vraagt LTO Nederland van de Tweede Kamer?

- **Behoud de balans in het totaalpakket.** Beschouw de AMvB, het Convenant en de Autoriteit niet als losse instrumenten. Voorkom aanscherpingen in de AMvB die er voor zorgen dat ketenpartijen afhaken en de rekening eenzijdig bij de primaire ondernemer ligt, omdat de markt niet betaalt voor wettelijke maatregelen. Snellere dierwelzijnsstappen worden via het Convenant gezet; geef dat een serieuze kans. De onafhankelijke Autoriteit bewaakt de voortgang.
- **Maak randvoorwaarden juridisch betekenisvol.** Laat ingrijpende normen pas in werking treden nadat onafhankelijk is vastgesteld dat vergunningverlening, financiering, emissie-inpasbaarheid en structureel verdienvermogen voldoende zijn geborgd.
- **Borg reële overgangstermijnen.** Geef ondernemers na definitieve vaststelling voldoende tijd, sluit aan bij natuurlijke investerings- en afschrijvingstermijnen en voorkom gedwongen desinvesteringen. Wil de overheid de transitie versnellen, dan moet ook de ondersteuning evenredig worden opgevoerd en tijdig beschikbaar zijn. Een hoger tempo kan niet eenzijdig voor rekening en risico van de ondernemer komen.
- **Voorkom tegenstrijdige verplichtingen.** Vraag het kabinet om één integrale uitvoeringsagenda voor dierwaardigheid, stikstof, klimaat, geur, fijnstof en vergunningverlening, inclusief voldoende experimenteerruimte voor innovatieve stalsystemen. Voorkom dat sectoren door stappen in dierenwelzijn een extra opgave krijgen voor emissies. En zorg voor een goede weging en balans in welzijnsmaatregelen en stikstof vermindering, maximaal scoren op beide is onmogelijk.
- **Versterk het Europese speelveld.** Laat Nederlandse regelgeving zo veel mogelijk aansluiten bij de komende nieuwe Europese dierenwelzijnsregels en zet in op

Meer informatie:
Paul van Beuzekom (06-10172854, pvbeuzekom@lto.nl)

Europese marktontwikkeling en importvoorwaarden die voorkomen dat Nederlandse productie wordt vervangen door productie met lagere standaarden.

LTO Nederland kiest voor vooruitgang in dierenwelzijn, maar waarschuwt voor papieren ambitie die geen echte stappen bewerkstelligt. Een dierwaardige veehouderij ontstaat niet door normen alleen, maar door gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen voor uitvoering, financiering en afzet. Dat doen we via het Convenant "Stappen naar een Dierwaardige Veehouderij". De koers is duidelijk, maar alle partijen moeten meebewegen. Voer maatregelen via de AMvB pas in wanneer zij aantoonbaar haalbaar, betaalbaar en uitvoerbaar zijn voor (bijna) alle veehouders, waarbij de onafhankelijke Autoriteit bij iedere stap geraadpleegd wordt. Alleen dan leidt de AMvB tot duurzame verbetering voor het dier én tot perspectief voor de boer.

Meer informatie:
Paul van Beuzekom (06-10172854, pvbeuzekom@lto.nl)